

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 124/2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ'

Συνεδρίαση της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2022

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Αφροδίτη Κουτούκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., κωλυομένης της
Προέδρου του Τμήματος Βασιλικής Πανταζή, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ

Μέλη: Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασίλειος Κορκίζογκου,
Ευάγγελος Μαρίνης, Μαρία Δεληγιάννη, Παναγιώτης Δημόπουλος, Μαρία-Λουΐζα
Μπακαλάκου, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Παρασκευή Μίληση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 21268/10-11-2022 έγγραφο του Ταμείου
Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) / Τμήμα Οικονομικού.

Ερώτημα: Ερωτάται ποια είναι η έννοια και ποιος ο τρόπος άσκησης της εποπτείας του
Υπουργού Δικαιοσύνης στο νπδδ με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ» (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), καθώς επίσης και τι περιεχόμενο πρέπει να έχει η
πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., δηλαδή ουσιαστικά σε ποιες
ενέργειες πρέπει να προβαίνει η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης κατά
τη διαδικασία αποστολής της πρότασης του Υπουργού στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και σε ποιες
ενέργειες πρέπει να προβαίνει μετέπειτα το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ΄) γνωμοδοτεί ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, όπως τα στοιχεία αυτά συμπληρώθηκαν μετά την υποβολή του Ερωτήματος και την σύνταξη της Εισήγησης, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Την 31.8.2022 η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης διαβίβασε στο «ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ» (εφεξής ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) την με αριθμό πρωτ. 39381/29.8.2022 πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία παρακαλείται το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. όπως προκαλέσει, κατ' εφαρμογή των άρθρων 2 και 5 του ν.δ. 1017/71, απόφαση του αρμόδιου διοικητικού οργάνου του, για την έγκριση πίστωσης, συνολικού ποσού 96.131,50 ευρώ, από τον Προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2022, από τον Κωδικό Αριθμό Εξόδων 9769 "Προμήθεια λογισμικού (SW), Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες μη κατονομαζόμενες ειδικά", σύμφωνα με τις διατάξεις: 1α) του ν.δ. 1017/1971, όπως υλοποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, 1β) του ν.δ. 496/1974 «Περί Λογιστικού του Ν.Π.Δ.Δ.», 1γ) του ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α' 147), 2) του π.δ. 6/15.01.2021 «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης» (ΦΕΚ Α' 7), 3) της με αρ. 36017/2021 (ΦΕΚ Β' 3748) Απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης «Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής και στους Προϊσταμένους των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου», όπως ισχύει», για την υλοποίηση των σε αυτή αναφερόμενων αιτημάτων, ενεργώντας υπέρ του δημόσιου συμφέροντος, εξασφαλίζοντας την αδιάλειπτη και απρόσκοπτη λειτουργία των Δικαστηρίων και την επιτάχυνση απονομής της Δικαιοσύνης. Η πρόταση συνοδεύταν από τα σχετικά αιτήματα των επιμέρους Υπηρεσιών αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τα συνημμένα σε αυτά δικαιολογητικά, ανέφερε, δε, ως προς κάθε αίτημα, τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία του αιτήματος, την Υπηρεσία που αιτείται και το αιτούμενο ποσό.

2. Μετά την διαβίβαση της παραπάνω πρότασης του Υπουργού, το Τμήμα Οικονομικού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., με το με αριθμό πρωτ. 15860/1.9.2022 έγγραφό του προς τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κοινοποιούμενο στο Γραφείο Υπουργού Δικαιοσύνης και στο Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υπουργείου Δικαιοσύνης, ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με την έγκριση των

προαναφερόμενων πιστώσεων. Συγκεκριμένα, το ως άνω έγγραφο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. έχει ως εξής: «Μετά την προτεινόμενη νέα διαδικασία αποστολής των κατά νόμο προτάσεων και αξιολόγησης αυτών, η οποία ζητείται να εφαρμοσθεί από την Υπηρεσία μας, και σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, σχετικά με την έγκριση συνολικής πίστωσης 96.131,50 ευρώ, σε βάρος του Κωδικού Αριθμού Εξόδων 9769 του προϋπολογισμού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. έτους 2022, κατανεμημένης σύμφωνα με τα επισυναπτόμενα πρωτογενή αιτήματα των Υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. προέβη σε ενδεικτικό έλεγχο και επικαιροποίηση αυτών, κατά τον οποίο διαπιστώθηκαν τα εξής: α) με το ως άνω έγγραφο ζητείται η έγκριση συνολικής πίστωσης 96.131,50 ευρώ, η οποία θα πρέπει να εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. ως μία ενιαία πίστωση και να διενεργηθεί ενιαίος διαγωνισμός για τα εν λόγω αιτήματα, σύμφωνα με το ν. 4412/2016, β) για το αίτημα του Πρωτοδικείου Ξάνθης (αριθ. 107/5.3.2021 έγγραφό του), ποσού 5.594,88 ευρώ, δεν έχει προσκομισθεί έγγραφο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στο οποίο να διατυπώνεται η σύμφωνη γνώμη της ή όχι για την ανωτέρω προμήθεια, γ) το αίτημα του Πρωτοδικείου Ηρακλείου (αριθ. 3284/25.11.2020 έγγραφό του), ποσού 2.120,40 ευρώ, για ετήσια συνδρομή σε πλατφόρμα νομικού περιεχομένου, δεν θα εγκριθεί αφενός διότι δεν εμπίπτει στους σκοπούς του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., αφετέρου διότι η Υπηρεσία, σύμφωνα με το από 30.8.2022 ηλεκτρονικό μήνυμά της, δεν επιθυμεί την έγκρισή του, δ) για το αίτημα του Ειρηνοδικείου Δύμης (αριθ. 3318/17.1.2022 έγγραφό του), ποσού 19.840,00 ευρώ, η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχει αποστείλει στην ενδιαφερόμενη Υπηρεσία το με αριθμό 3318/17.1.2022 έγγραφό της, και ζητά την επανεξέταση του εν λόγω αιτήματος, ε) η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στο με αριθμό 36454/14.7.2022 έγγραφό της προς τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού κατ Οικονομικής Διαχείρισης, σχετικά με τη διαβίβαση των αιτημάτων των: Πρωτοδικείου Ρεθύμνης (ποσό 14.880,00 ευρώ), Ειρηνοδικείου Καλαμάτας (ποσό 13.640,00 ευρώ), Ειρηνοδικείου Ρεθύμνης (ποσό 14.880,00 ευρώ) και Πρωτοδικείου Αγρίνιου (ποσό 14.880,00 ευρώ), για την προμήθεια ειδικών εφαρμογών λογισμικού, μεταξύ άλλων, σημειώνει ότι: «στο πλαίσιο της προγραμματικής συμφωνίας που έχει υπογράψει το Υπουργείο Δικαιοσύνης με την Κοινωνία της Πληροφορίας Μ.Α.Ε. είναι σε εξέλιξη η διαγωνιστική διαδικασία του έργου «Αναβάθμιση και επέκταση Υποδομών ΤΠΕ τομέα Δικαιοσύνης» στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η αναβάθμιση και επέκταση της λειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής

Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση) στα (Πολιτικά και Ποινικά) Δικαστήρια και τις Εισαγγελίες όλης της χώρας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Β' Φάση)», και στ) το υπόλοιπο ποσό στον Κωδικό Αριθμό Εξόδων 9769 στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., έτους 2022 ανέρχεται σε 14.249,13 ευρώ και δεν επαρκεί για να καλύψει το συνολικό αιτούμενο ποσό. Μετά τα ανωτέρω, παρακαλούμε όπως διευκρινισθούν τα εξής: 1) αν το αιτούμενο ποσό θα εγκριθεί ως συνολική πίστωση ή αν θα εγκριθούν επιμέρους πιστώσεις για κάθε Υπηρεσία χωριστά, οπότε -σε αυτή την περίπτωση- είναι απαραίτητο να γίνει ορθή διατύπωση του εγγράφου, 2) αν το αίτημα του Πρωτοδικείου Ξάνθης θα πρέπει να εγκριθεί χωρίς αξιολόγηση από την αρμόδια Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 3) αν το αίτημα του Ειρηνοδικείου Δύμης θα πρέπει να εγκριθεί ή να επανεξετασθεί από την αρμόδια Διεύθυνση, 4) αν τα αναφερόμενα αιτήματα στο με αριθμό 36454/14.7.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συμπεριλαμβάνονται στο έργο, όπως αυτό αναφέρεται στην παράγραφο ε' και, ως εκ τούτου, δεν χρήζουν έγκρισης, 5) σε περίπτωση έγκρισης των συνημμένων αιτημάτων, πλην του Πρωτοδικείου Ηρακλείου, ποια εξ αυτών θα τεθούν σε άμεση προτεραιότητα, λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπόλοιπο στον Κωδικό Αριθμό Εξόδων 9769 ανέρχεται στο ποσό των 14.249,13 ευρώ, ενώ το συνολικό αιτούμενο ποσό έγκρισης ανέρχεται σε 94.011,10 ευρώ, και 6) προκειμένου να προβούμε στην έγκριση των πιστώσεων, θα πρέπει να γίνει αναμόρφωση του προϋπολογισμού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. για το ποσό που δεν μπορεί να καλυφθεί, με μεταφορά αυτού από τον Κωδικό Αριθμό Εξόδων 9725 «Επισκευή και συντήρηση κτιρίων», το υπόλοιπο του οποίου είναι 1.424.219,85 ευρώ. Κατόπιν τούτου, παρακαλούμε για την έγκρισή σας προκειμένου να προβούμε στην εν λόγω αναμόρφωση.»

3. Στο παραπάνω έγγραφο του, το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. δεν έλαβε σχετική απάντηση. Αντίθετα, η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης, με τα με αριθμ. πρωτ. 42176-34/14.9.2022, 42177/14.9.2022, 42178-36/14.9.2022, 42179-80/14.9.2022, 42180/14.9.2022, 44525/14.9.2022, 44526/14.9.2022, 44527/14.9.2022, 44530-41/14.9.2022, 44531-22/14.9.2022, 44532/14.9.2022, 44533-14/6.9.2022, 44534/6.9.2022, 44535-15/6.9.2022, 44536/14.9.2022, 44875/16.9.2022 και 44876/16.9.2022 έγγραφά της, διαβίβασε στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., 17 νέες προτάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, διατυπωμένες με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, με τις οποίες καλείται το Ταμείο να εγκρίνει τις αναφερόμενες σε αυτές πιστώσεις, συνολικού ποσού 3.294.712,65 ευρώ, από τον προϋπολογισμό του, του έτους 2022, κατανεμημένες σε

545 πρωτογενή αιτήματα Υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, των ετών 2017 - 2022, για διαφορετικές κατηγορίες δαπανών.

4. Εξετάζοντας τις ανωτέρω προτάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., διαπίστωσε τα εξής:

α. Κατά την έως τώρα ακολουθούμενη διαδικασία, πριν την αποστολή των αιτημάτων των Υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. προς έγκριση, η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης έστειλε πρόταση προς έγκριση, ανά υπηρεσία, με αναλυτική περιγραφή της δαπάνης, όπως προκύπτει από προηγούμενες προτάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. (Ενδεικτικά, αναφέρεται η με αριθμ. πρωτ. 19120/20.5.2022 πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. είχε κληθεί να προκαλέσει απόφαση του αρμόδιου διοικητικού οργάνου του, για την έγκριση πίστωσης, συνολικού ποσού 6.473,36 ευρώ, από τον Προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2022, από τον Κωδικό Αριθμό Εξόδων 9742, για την προμήθεια των σε αυτή αναφερόμενων μηχανημάτων για την Εισαγγελία Πρωτοδικών Καστοριάς, κατόπιν αιτήματός της ως άνω Υπηρεσίας. Η πρόταση συνοδεύεται όχι μόνο από το σχετικό αίτημα της Υπηρεσίας και τα συνημμένα σε αυτό δικαιολογητικά, αλλά και από αντίστοιχα έγγραφα της αρμόδιας Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/Τμήμα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Έργων ΤΠΕ, στα οποία διατυπωνόταν η σύμφωνη γνώμη της παραπάνω Υπηρεσίας καθώς και ότι η ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος κρίνεται σκόπιμη.)

β. Τα αιτήματα των Υπηρεσιών, τα οποία υποβλήθηκαν πρόσφατα, μαζικά, στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.: (i) δεν έχουν αξιολογηθεί και προτεραιοποιηθεί, ως προς την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητά τους, (ii) δεν έχουν επικαιροποιηθεί ως προς το κόστος τους, δεδομένου ότι αφορούν σε αιτήματα παρελθόντων ετών (2017 - 2022) και (iii) δεν είναι συγκεκριμένα ως προς τα υπό προμήθεια είδη και τις ποσότητες αυτών.

γ. Από τον ενδεικτικό έλεγχο, στον οποίο προέβη, προέκυψε ότι: (i) τα περισσότερα από τα αιτήματα δεν συνοδεύονται από τα έγγραφα της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ή της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, παρόλο που απαιτείται η αξιολόγησή τους από τις συγκεκριμένες Υπηρεσίες, (ii) περιλαμβάνονται σε λανθασμένη κατηγορία δαπάνης (ήτοι Κωδικοί Αριθμοί Εξόδου) από αυτή που πραγματικά βαρύνουν, με αποτέλεσμα να διαφοροποιείται το συνολικό ποσό της πρότασης του Υπουργού ανά κατηγορία δαπάνης, (iii) ικανός αριθμός αυτών

δεν ισχύει πλέον, καθόσον έχουν υποβληθεί εκ νέου επικαιροποιημένα αιτήματα στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης.

Ως εκ τούτου, από το περιεχόμενο και τον τρόπο υποβολής των ανωτέρω προτάσεων δεν προκύπτει, κατά την αρμόδια Υπηρεσία του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., η πρόθεση του Υπουργού Δικαιοσύνης σχετικά με την ιεράρχηση και αναγκαιότητα των αιτημάτων των Υπηρεσιών.

5. Κατόπιν των ανωτέρω και ενόψει της διαφοροποίησης της αρμόδιας Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης από την έως τώρα ακολουθούμενη διαδικασία, πριν από την αποστολή των αιτημάτων των Υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. προς έγκριση, κατά την εισαγωγή του παραπάνω θέματος προς συζήτηση στο Δ.Σ. του Ταμείου (σχετικό το Απόσπασμα Πρακτικού της 1277 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. της 29.9.2022), το Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποφάσισε ομόφωνα να υποβληθεί ερώτημα προς το ΝΣΚ, σχετικά με την έννοια και τον τρόπο άσκησης της εποπτείας του Υπουργού Δικαιοσύνης στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., καθώς επίσης με το περιεχόμενο της πρότασής του προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., δηλαδή ουσιαστικά σε ποιες ενέργειες προβαίνει η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κατά τη διαδικασία αποστολής της πρότασης του Υπουργού και σε ποιες μετέπειτα το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

Νομοθετικό Πλαίσιο

6. Στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν.4831/2021 «*Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις*» (Α' 170) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 8

«1. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με τα αρμόδια όργανά του, γνωμοδοτεί σύμφωνα με τις περ. α` και β` της παρ. 4 των άρθρων 7, 8, 9, 20 και την περ. δ` της παρ. 4 του άρθρου 21, σε ερωτήματα: α) της Βουλής των Ελλήνων και της Προεδρίας της Κυβέρνησης, β) της Διοίκησης, που υπογράφονται από Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό, καθώς επίσης και από Γενικό, Ειδικό ή Υπηρεσιακό Γραμματέα, εφόσον οι τελευταίοι είναι ειδικά εξουσιοδοτημένοι προς τούτο και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς τους, γ) των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ανεξάρτητων Αρχών, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, που υπογράφονται από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο διοίκησής τους, εφόσον αφορούν σε ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματά τους, με γενικότερη σημασία υπογράφονται μόνο από τον αρμόδιο Υπουργό,

δ) των Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οι οποίοι μπορούν να απευθύνουν, για θέματα της αρμοδιότητάς τους, τοπικού μόνο ενδιαφέροντος, ερωτήματα στις υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ, που λειτουργούν στην έδρα τους. Ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος τίθενται υπόψη του αρμόδιου Υπουργείου, το οποίο, αν το κρίνει αναγκαίο, διατυπώνει σχετικό ερώτημα, και ε) των νομικών προσώπων των οποίων η νομική υποστήριξη δεν ανήκει στο ΝΣΚ, εφόσον τα ερωτήματα αυτά υποβάλλονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό και αφορούν σε θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας του στο νομικό πρόσωπο ή είναι γενικότερης σημασίας.»

7. Στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 5, 8 παρ. 1 και 9 παρ. 1 του ν.δ. 1017/1971 «Περί συστάσεως Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων» (Α' 209), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 «Σκοπός»

«1. Σκοπός του Ταμείου είναι: 1) Η χρηματοδότησις α) Για την ανέγερση δικαστικών κτιρίων μετά των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων αυτών, για την επισκευή και συντήρηση τούτων και για την αγορά, την αποπεράτωση κατόπιν προσθηκών, τη μεταρρύθμιση και τη διαμόρφωση κτιρίων, κατάλληλων να χρησιμοποιηθούν ως δικαστήρια. β) διά τας κτιριακάς μεταρρυθμίσεις υφισταμένων ήδη δικαστικών κτιρίων, ως και διά την επισκευήν και συντήρησιν αυτών, γ) για τη διαμόρφωση και τον εξωραϊσμό του περιβάλλοντος τα δικαστικά καταστήματα χώρου,..... δ) διά τον εξοπλισμόν των δικαστικών κτιρίων διά των απαραίτητων εδρών, επίπλων, οργάνων, σκευών, μηχανημάτων, μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών και λοιπών εν γένει εγκαταστάσεων και τον εφοδιασμόν των εις ταύτα στεγαζομένων υπηρεσιών διά νομικών και επιστημονικών βιβλίων, συγγραμμάτων και περιοδικών, συμπεριλαμβανομένης της βιβλιοδετήσεως αυτών και των διατηρητέων αρχείων.... ε) στ) ζ) η)

Άρθρο 5 «Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου»

«Το Διοικητικόν Συμβούλιον διοικεί το Ταμείον, παρέχει τα αναγκαιούντα διά την πραγματοποίησιν των εν άρθρω 2 του παρόντος σκοπού χρηματικά ποσά, πάντοτε μετά πρότασιν του Υπουργού Δικαιοσύνης,

Άρθρο 8 «Νομική και Δικαστική Υπηρεσία»

«1. Η νομική και δικαστική εν γένει υπηρεσία του Ταμείου διεξάγεται υπό του παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης Γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους.....»

Άρθρο 9 «Εποπτεία και Έλεγχος»

«1. Το Ταμείον τελεί υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργού Δικαιοσύνης.....»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν.4831/2021 «*Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις*», στις αρμοδιότητες του Νομικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται η νομική υποστήριξη του Κράτους δια της έκδοσης γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων της Διοίκησης, καθώς και των νπδδ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ. Τα ερωτήματα των τελευταίων υπογράφονται αρμοδίως από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο διοίκησής τους, εφόσον αφορούν σε ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, αφορούν δηλαδή αποκλειστικά το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο, χωρίς η απάντηση που θα δοθεί να μπορεί να έχει ευρύτερη εφαρμογή, ενώ ερωτήματά τους, με γενικότερη σημασία υπογράφονται μόνο από τον αρμόδιο Υπουργό. Ειδικότερα, δε, το ΝΣΚ, υπό την ισχύ των διατάξεων των άρθρων 6 και 7 του ν. 3086/2002 (προϊσχύοντος Οργανισμού του ΝΣΚ), ομοίου περιεχομένου με τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 4831/2021, είχε δεχθεί ότι γνωμοδοτεί επί ερωτημάτων που εμπίπτουν στην καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδιότητα νπδδ, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, και δεν παρουσιάζουν ευρύτερο ενδιαφέρον, σε αντίθετη δε περίπτωση τίθενται υπόψη του αρμόδιου Υπουργείου και υπογράφονται μόνο από τον αρμόδιο Υπουργό (ΝΣΚ 86/2022, 13/2017, πρβλ. ΝΣΚ Ολ. 541/2012). Επιπρόσθετα, κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 1 εδ. γ του άρθρου 8 του ν. 4831/2021, πριν το ερώτημα του νπδδ τεθεί υπόψη του αρμόδιου Υπουργού προς υπογραφή, θα πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύεται από τις απόψεις της αρμόδιας Υπηρεσίας του εποπτεύοντος Υπουργείου (Πρακτικό Στ' Τμήματος ΝΣΚ 1151/2021, πρβλ. εγκύκλιο 44750/22.3.2011 Προέδρου του ΝΣΚ, η οποία εξακολουθεί να ισχύει και μετά την έναρξη ισχύος των ως άνω διατάξεων του νέου Οργανισμού ΝΣΚ). Τέλος, σε περίπτωση που το ερώτημα ανήκει στην (ή και στην) αρμοδιότητα άλλου Υπουργείου ή άλλης Υπηρεσίας από εκείνης που ερωτά, πρέπει να υποβάλλεται αφού προηγουμένως έχουν ζητηθεί και ληφθεί οι απόψεις του άλλου Υπουργείου ή της άλλης Υπηρεσίας (Εγκύκλιος 44750/22.3.2011 Προέδρου του ΝΣΚ).

9. Ως ερωτήματα με γενικότερο ενδιαφέρον νοούνται αυτά που αφορούν ή ενδέχεται να αφορούν περισσότερες περιπτώσεις, μπορεί να απασχολούν ή να απασχολήσουν

ευρύτερα Φορείς του δημόσιου τομέα (Υπουργεία, νπδδ, Ανεξάρτητες Αρχές κλπ.), των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, ή να έχουν γενικότερες συνέπειες για τους Φορείς αυτούς, οπότε εναπόκειται στον αρμόδιο Υπουργό, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να απευθύνει σχετικό ερώτημα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, έτσι, ώστε η γνωμοδότηση που θα εκδοθεί, μετά την αποδοχή της, και την, ως εκ τούτου, υποχρεωτικότητά της (άρθρο 9 παρ. 6 του ν.4831/2021) να τύχει ομοιόμορφης εφαρμογής. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή του νόμου για την εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος (ΝΣΚ 86/2022, πρβλ. Ολ. ΝΣΚ 180/2012).

10. Στη προκείμενη υπόθεση, το υποβληθέν από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. ερώτημα αφορά στην έννοια και τον τρόπο άσκησης της εποπτείας του Υπουργού Δικαιοσύνης στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και ειδικότερα στο περιεχόμενο που πρέπει να έχει η, προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 5 του ν.δ. 1017/1971, πρόταση του Υπουργού προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., η οποία αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση των έργων από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., ζητώντας από το ΝΣΚ να γνωμοδοτήσει σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να έχει προβεί η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κατά τη διαδικασία αποστολής της πρότασης του Υπουργού και εκείνες στις οποίες πρέπει να προβαίνει μετέπειτα το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., αφορά, δηλαδή, σε ζήτημα που έχει γενικότερες συνέπειες όχι μόνο για το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αλλά και για το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

11. Το εξεταζόμενο ερώτημα με το παραπάνω περιεχόμενο εγείρει προφανώς ζήτημα που άπτεται της (ή και της) αρμοδιότητας του Υπουργού Δικαιοσύνης, καθόσον η γνωμοδότηση που θα εκδοθεί, μετά την αποδοχή της, και την, ως εκ τούτου, υποχρεωτικότητά της (άρθρο 9 παρ. 6 του ν.4831/2021), θα δεσμεύει τόσο τον Υπουργό Δικαιοσύνης και την αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης όσο και το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., το οποίο είναι ο αποδέκτης της πρότασης της Υπουργού.

12. Ενόψει τούτων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, επειδή το εξεταζόμενο ερώτημα εγείρει νομικό ζήτημα το οποίο δεν αφορά αποκλειστικά στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. που το υποβάλλει δια του αρμοδίου οργάνου διοίκησής του (Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης ως Προέδρου του Δ.Σ. του), αλλά, πρωτίστως, σε ζήτημα αρμοδιότητας του Υπουργού Δικαιοσύνης, αναγόμενο στον τρόπο άσκησης της εποπτείας του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και σχετικό με ενέργειες αρμοδιότητας του Υπουργού Δικαιοσύνης σε σχέση με το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., άλλως σε ζήτημα αρμοδιότητας και του Υπουργού Δικαιοσύνης, για την υποβολή του αρμοδίως, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ.1

περ. γ` του Οργανισμού του ΝΣΚ, πρέπει να υπογράφεται μόνο από τον αρμόδιο προς τούτο Υπουργό Δικαιοσύνης.

Απάντηση

13. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ'), γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι το εξεταζόμενο ερώτημα εγείρει νομικό ζήτημα το οποίο δεν αφορά αποκλειστικά στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. που το υποβάλλει δια του αρμοδίου οργάνου διοίκησής του (Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης ως Προέδρου του Δ.Σ. του), αλλά, πρωτίστως, σε ζήτημα αρμοδιότητας του Υπουργού Δικαιοσύνης, αναγόμενο στον τρόπο άσκησης της εποπτείας του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και σχετικό με ενέργειες αρμοδιότητας του Υπουργού Δικαιοσύνης σε σχέση με το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και, ως εκ τούτου, μπορεί να υποβληθεί προς το ΝΣΚ μόνο από τον αρμόδιο προς τούτο Υπουργό Δικαιοσύνης.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 14-12-2022

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

**Αφροδίτη Κουτούκη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.**

**Παρασκευή Μίληση
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.**